

EL VILANOVÀ

PERIÒDIC D'INTERESSOS LOCALS

Vilanova i Geltrú, 27 de Febrer de 1923

PREUS

Un mes. 75 cèntims.
Número solt. 25 »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Carrer de Santa Madrona, 21

Dels treballs publicats en son respon-
sables els seus autors.
No es retornen els originals.

Vilanova a fora

VILANOVA EN EL CONCURS

PLANDIURA. — La nostra vila s'hi troba bellament representada. El prodigiós paisatgista Joaquim Mir amb «La sínia de l'Onolet» — una tela que presenta en el primer terme, la virolada acta dels conreus hortolans, en el fons la vessanta pintoresca del Montgrós amb el seu puig d'amatista, cobricelat tot per l'ardent turquesa de nostres celatges hivernals — hi porta els encantants de la vilanovina terra, i les bellors de la mar nostrada, amb el seu típic «Cantador de peix».

Un dels més hermosos paratges de la contrada, els encontorns del riu Foix, és el tema del quadre de l'Alexandre de Cabanyes, «Castellet». L'Enric-Cristòfor Ricart hi exposa «Patide la Masia N Sardet», mostra característica dels porxes de nostres masies.

Per altra part, nostre compatriçi Iu Pascual hi té tres hermoses teles.

* * *

DE LA NOVA EDICIÓ DELS POEMES DE CABANYES. — Ship-Boy (el poeta Tomàs Garcés), en el seu «Carnet de les lletres» de *La Publicitat* del 2 de Febrer, escriu lo següent :

«L'admirable edició crítica del professor Allison Peers dóna actualitat als poemes de Manuel de Cabanyes. Els «Preludios de mi lira», apareguts en 1833, han estat oblidats durant molt temps. Només alguns homes selectes han sabut veure sota l'aparent fredor dels versos treballats i castellans, el temperament líric d'En Cabanyes.. Ni els seus contemporanis van comprendre'l, ni és fàcil que la glòria l'aureoli mai. En Manuel de Montoliu ha cregut que la catalanitat essencial i la italianitat externa del poeta van ésser la causa de la seva poca fortuna a Espanya: Fora imprudent cercar la causa de la seva àurea mediocritat, en l'us d'una llengua, l'estudi de la qual és tan costós com el de qualsevol idioma estranger? En Manuel de Cabanyes tortura el seu geni líric, que no troba les paraules catalanes que li calen. Penseu que hauria estat Cabanyes si hagués tingut una llengua pròpia. Avui hem d'arrencar la crosta del mot inhàbil i del vers artificial i retòric per a descobrir el poeta dels «Preludios de mi lira». Val a dir que li trobem.»

«Cabanyes, ressuscita ara per la fina crítica de Mr. Allison Peers, atraurà sempre com un solitari. La seva poesia té una distinció meravellosa. Qué lluny a despit de l'idioma alié, el provincià! Manuel de

Cabanyes, lector d'Horaci i de Byron, és tot un aristòcrata.

«Els crítics, en parlar dels «Preludios de mi lira», han tret el record d'Alfieri i de Foscolo. Tenen raó: Però el millor elogi que pot fer-se dels poemes de Cabanyes no és que recordin Alfieri, sinó que facin pressentir, a estones, Leopardi, el seu contemporani.

* * *

EL POETA CABANES A L'ES-

TRANGER. — En unes «Reflexions sobre la poesia catalana» que en el volum corresponent al primer de Febrer del *Mercure de France* publica Camille Pitolllet, parla incidentalment del poeta Cabanyes, al desenrotllar la seva opinió sobre el romanticisme català d'abans de Verdaguer, considerant com «un banal joc d'erudició retrospectiva... el referir aquell romanticisme a Italia i al rebuscar en l'obra de Cabanyes reminiscències o d'Alfieri o de Foscolo...»

* * *

HOMENATGE A NOSTRE DIPUTAT MASSÓ I LLORENS. —

La Germandat Prat de la Riba ha homenatjat al nostre distingit amic En Manuel Massó i Llorens per haver concedit una beca per a cursar una carrera i 100 pesetes mensuals al fill d'un dels empleats subalterns associat a la dita Ger-

mandat. Assistiren a l'acte els senyors Puig i Cadafalch, president de la Mancomunitat; Romà Sol, president de la Diputació de Lleyda; la professora senyoreta Ferràn i Comas; el senyor Moragues i Barrer, director de la Caixa d'Estalvis i conseller adjunt de la Mancomunitat; Sans i Buhigas, secretari de la Mancomunitat; el professor senyor Agell i Agell; Vallés i Pujals, president de la Diputació de Barcelona; August de Rull, President del Patronat de la Universitat Industrial; i Agustí Riera, president de la Diputació de Girona i molts associats, fins a 200 persones.

Se rebé un telegrama d'adhesió de la Escola de aquesta vila.

En aquest acte En Massó i Llorens pronuncià un interessant discurs de regreçament, amb atinades observacions sobre la cultura catalana, que publica íntegra *La Publicitat* en una de les seves últimes edicions.

* * *

L'ASTRÒLEG VILANOVI.—*El Dia Gráfico* del 14 d'aquest mes, inserta una interviu tinguda per un dels seus redactors amb nostre amic, el tan modest com il·lustrat astrònom, Francisco Coll, sobre la manca de pluges que, de persistir, esdevindrà un flagell per aquesta contrada. Exposà nostre compatriota atinades observacions sobre el soprat pas que d'uns anys ençà es nota de l'estiu a l'hivern, lo que priva nostra regió de les fecundants pluges tardorals, i donà com a causa de l'actual eixut la tallada de boscos.

* * *

EN RAFOLS A «MONITOR».—El número de Gener d'enguany de la gasetta «*Monitor*», publica un extens treball, amb il·lustracions, de nostre col·laborador En Josep-F. Rafols, dins la rúbrica «Estudis d'Arquitectura», titolat «Arquitectes Florentins». — Brunelleschi 1377-1446).

Veus dels altres...

«Els manayes»

Feia temps que cercava oportunitat per a dir alguna cosa dels nostres «manayes», mes com no estic molt bregat en dir mos pensaments per escrit, aprofito l'avençesa d'aquesta secció del popular VILANOVI per a intentar expressar ço que guardava en la meva pensa, confiat en la benevolença dels atents llegidors.

Obrint marxa en les processons de Setmana Santa hi van els nostres «manayes» — arreu anomenats els «armats»; no sé per quina raó, que em plauria conèixer, els anomenem aixís en nostra contrada — aquells catorze o setze homes que deurien representar els soldats romans que escortaren a Jesús fins al Calvari. I dic, *deurien representar els soldats romans*, perquè si ens hi ficsem una mica, només que fent un gran esforç, podem dispensar la bona voluntat dels «manayes» que concorrien a les processons de la parròquia de Sant Antoni Abat i en la de l'Immaculada, emprò que ni amb esforços de cap mena trobo perdonables els de la parròquia de Santa Maria de la Geltrú; al meu entendre, aquests darrers, no solament són detestables sinó fins indignes de concorre-hi.

Dic que trobo indispensables als «manayes» de les parròquies de Sant Antoni i de l'Immaculada, perquè malgrat l'equivocació de volguer representar uns soldats de la guàrdia pretoriana, almenys es presenten uniformats, amb decor i bones maneres, vestits nets, ben pentinats i fins realitzant un pas rítmic i fent de tant en quant unes evolucions al so de tabal i corneta que, almenys, són serioses, esguardant-los la gent amb respecte.

No puc dir aixís dels de Santa Maria de la Geltrú; alguns anys he tingut ocasió de veure'ls, com l'any passat, i francament m'han produït l'efecte d'uns mascarots

mal fardats i tirant quiscú pel seu cantó; qui calça espadenyes, qui sabates; a un l'hi floreixen uns calçotets davall del calsó i a l'altre l'hi cau la cuirassa que porta penjada d'un cordill; tots plegats semblen una colla d'esguerats que els hagin triat segons llurs aptituds en sapiguer manejar la (diguem-ne llança i dignem-ne també espasa), amb la mà dreta o amb l'esquerra; van coberts amb una mena de cosa innominada.

Mes, però, lo que m'ha fet sempre un mal de cor inexplicable, és l'escorta que va prop el sepulcre del Redemptor en la processó mateixa de la Geltrú. Aquells quatre individus semblen un maniquí cubista, resum de les indumentàries pretèrites. Calcen impecables borceguins negres, dels que en naixen unes mitges blanques que fan enternir; vesteixen un tern d'època actual, negre, dels que en diem de casar, amb els corresponents coll i camisa planxats; el pantaló arremengat dessota el genoll, fermat amb una llaçada vermella que comprèn; adornen les boca-mànegues de l'americana una golilla blanca, ben prisada, per a que en ressurtin bé els guants negres que calcen llurs mans; creua son pit, flamant faixa vermella que sosté el sabre, que a l'igual que la llança o alabarda, porten també a dreta o esquerra, segons la llur aptitud, segurament; remata aquest estrafalari ninot vivent un (diguem-ne casc negre), amb un plumall de paper retallat com banderetes autèntiques de lluminàries. No cal dir la gatzarra que produeixen en el públic que ho presencia, deixant per a cada un les consideracions que podrien fer-s'hi perquè no és aquest el meu propòsit.

Avui que, afortunadament, el nivell de cultura del nostre poble va millorant en coneixements d'art i d'història, que des del més humil obrer hom es preocupa d'augmentar els coneixements llurs, i nostres col·lectivitats es desvetllen per a

posar en lloc preeminent el bon nom de la nostra població, que per altra part sap manifestar-se apropiadament en totes les manifestacions externes, he cregut expressar aixís, amb una mica de cruessa l'impressió de nostres «manayes», per a que enguany es procuri, ara que hi ha temps, més que suficient, dels actuals, si és possible, o la confecció d'uns de nous i apropiats.

Si no és possible fer-hi res per a millorar l'espectacle abans descrit, jo crec que deuria suspendre's l'exhibició d'aitals «manayes» fins i tant que puguin presentar-se degudament.

Interesso l'atenció de l'autoritat eclesiàstica, municipal o de qui correspongui per a que amb temps pugui fer-se alguna cosa en bé del bon nom de Vilanova respecte an aquestes manifestacions de Setmana Santa que són molt més apreciades de lo que nosaltres mateixos pensem.

BERNADÓ.

Vilanova i Geltrú, dia de Cendra de 1928.

* * *

Teatre català

Als molt discrets aficionats que donen representacions teatrals en el Centre Català els hi proposem que dediquin tres sessions a la memòria de tres vilanovins que han escrit pel teatre de nostra terra. La primera, indiscutiblement, hauria d'ésser dedicada a Francesc de Sales Vidal, i l'obra posada en escena «La malvasia de Sitges», comèdia que sembla escrita avui, amb la que ha obtingut èxits remarcables la companyia del Romea, de Barcelona, que l'ha representada repetides voltes, aquesta temporada. Altra vetllada podria destinar-se a donar a conèixer un escriptor vilanoví, desconegut de bona part de l'actual generació, i que sense ser un astre de primera magnitud tingué una valor que justifica la recordança i que condemna l'oblid. Parlem d'En Josep Verdú, de qui podria donar-se a conèixer l'entremès «Els borregos de Cál Caba»,

per son vilanovisme, junt amb alguna altre comedieta o monòlec entre lo molt que escrigué.

Amb la representació de la comèdia «Lo ferós benefactor» es revelaria per a molts la interessant figura d'un vilanoví aficionat a les lletres, baix son aspecte d'escriptor català: En Llorens de Cabanyes. Per cert que la delicada comèdia de Goldoni, que l'any 1873 traduí i publicà En Llorens de Cabanyes i que fou representada al «Círculo Villanovés» pel mateix traductor i varis vilanovins quals noms figuren en les enumeracions dels promotors dels fets que tan honoren Vilanova el passat segle, aparegué l'any 1909, com traduïda per primera volta al català, per En Narcís Oller, sots el títol *El sorriu benefactor*.

A major abundament, aquestes representacions podrien anar acompanyades de la lectura, durant un entreacte, d'una breu notícia biogràfica dels vilanovins homenatjats.

EQUIS.

De l'Assemblea Mariana

Es nota ja un verdader entusiasme entre els veïns de nostra vila amb motiu de l'Assemblea de Congregacions Marianes que's celebrarà a Vilanova el primer diumenge de Maig. S'han nombrat les diferents comissions quins noms podrem comunicar ben aviat a nostres llegidors i quins per sí sols constitueixen una garantia d'èxit.

S'ha publicat el primer nombre de *Vida Mariana*, revista oficial de la Congregació, amb un text molt interessant, amb firmes del senyor Canonge Puig, Antoni Pujol i de diferents joves congregants. Aquesta revista serà repartida entre les Congregacions de Catalunya i Mallorca, entre les famílies dels socis numeraris i protectors de la Congregació Mariana i altres de nostra vila amb el caràcter de subscripció voluntària.

Un dels actes que segurament han de donar més relleu a les festes de l'Assemblea és la coronació de l'imatge de Maria Immaculada promoguda per la Junta de la Congregació. S'és començada una subscripció que actualment consigna ja una notable quantitat i s'han recullit diferents objectes de plata i d'or per a ésser destinats a la corona de la Verge Immaculada.

Si Vilanova respòn generosament a la veu que'ns ha dirigida la Junta de la Congregació, podem tenir el pleníssim convenciment de que l'acte marià del primer diumenge de Maig serà coronat amb el resultat més esplendorós com mai n'havem vist cap d'altre a nostra vila.

FEDERACIÓ DE POMELLS

La Federació de Pomells d'aquesta vila, continuant la seva tasca cultural per medi del ja anunciat cicle de conferències, algunes de les quals ja han tingut realització i encoratjadora acceptació per part dels vilanovins, ha aconseguit que la propvinent conferència anés a càrrec de l'eminent crític i literat En Manuel de Montoliu, ja ben conegut en el seu ram, i autor entre altres obres de la «Historia Crítica de la Literatura Catalana Moderna», obra premiada amb el premi Agell, i que tanta acceptació ha tingut arreu.

La conferència tindrà lloc un dels últims diumenges de Quaresma a l'estatge del Centre Català d'aquesta vila i versarà sobre la personalitat literària d'En Manuel de Cabanyes, fill il·lustre de Vilanova. Oportunament s'anunciarà la data definitiva, l'hora i el tema de la conferència.

* * *

El projecte de fer una bandera per a la Federació de Pomells, que ja des de la seva fundació va iniciar-se, va prenent ja tots els aires d'una prompta realització, per a la

que, ultra la entusiasta cooperació dels Pomells federats, es compta també amb els oferiments generosos de moltes persones que senten ver entusiasme i amor a la simpàtica obra religiosa i patriòtica dels Pomells.

Espera la Federació poguer fer la seva festa inaugural amb la benedicció de la bandera, símbol dels seus amors, i que serà a l'ensem una verdadera obra d'art.

MUNICIPALS

Sessió del dia 22 del corrent

A n'aquesta sessió varen assistir-hi els regidors senyors Alba, Nolla, Castañeda, Ferrer Nin i Grau, sots la presidència de D. Joan Pujol.

Es va aprovar l'acta de l'anterior com també relacions de jornals i concedir diferents permisos per a obres.

Es va delegar a l'Alcalde per a que delegués a un regidor que assistís a la inauguració de l'exposició de canaris que devia celebrar-se en el Castell de la Geltrú el passat diumenge.

L'Alcalde va manifestar haver assistit a l'Assemblea de l'Unió de Vinyaters en la que es varen aprovar unes conclusions ben interessants a favor dels agricultors i propietaris.

Va tractar-se llargament sobre l'excessiu augment dels lloguers, recriminant durament a aquells propietaris que els augmenten de una manera injusta i sens cap fonament de legalitat, en qual afer hi varen intervenir els senyors Alcalde, Grau, Ferrer Nin i Castañeda.

Es va nombrar una Comissió composta dels senyors Grau, Castañeda i President per a que visitin al senyor Governador interessant el seu apoi per a que faci complir les lleis.

El senyor Castañeda va interessar-se per a que es facin les gestions encaminades a la continuació de les Obres del Port i de l'Estany

de Foix, ja que té relació amb la crisi del vi.

L'Alcalde diu que ja ha fet alguna gestió però no ha tingut contestació encara.

El senyor Ferrer Nin diu que sembla que es tracta d'una interrupció a causa de que el contractista no pot construir els blocs sencers com aixís s'esmenta en la contracta i s'han de fer altres subhastes, cosa un xic entretinguda.

Respecte al Pantano—diu el senyor Castañeda—creu que s'hauria de fer alguna gestió aprop del senyor Gasset, però el senyor Ferrer Nin diu que té coneixement de que hi han quantitats importants disponibles i que més aviat serà per manca de personal el motiu de la paralització de les obres.

I s'acabà la sessió.

Notícies Religioses

Parròquia de Sant Antoni Abat

El dijous vinent, de quatre a cinc de sa tarda, a l'església dels Josepets tindrà lloc el *Redós espiritual* acostumat de cada mes, essent amb exposició de Sa Divina Magestat, cants gregorians, benedicció amb el Santíssim i reserva.

I queixant-se, avui, com arreu tothom se queixa, de que falta al poble cultura religiosa perquè, preguntarem nosaltres, les dames vilanovines no tenen decidit interès en que les minyones del seu servei assisteixin al *Redós* de cada mes?

Perquè, al mateix temps que funció pietosa, és sempre el *Redós* dels Josepets una conferència doctrinal que, com el sol, pujant cel amunt, esvaeix les tenebres de la nit, aquelles conferències fonen les gelades i tristes ignoràncies religioses dels enteniments i dels cors.

I n'és penyora de que dites conferències són curullades de bona doctrina, l'ésser confiades al Dr. Ramon Baucells, zelós Vice-director de la Congregació Mariana d'aquesta vila.

NOVES I COMENTARIS

Se'ns comunica que ha sigut aprovat per la Junta de l'Institut de Reformes Socials, el Reglament

per al que ha de regir-se el «Palau de l'Obrer», Cooperativa de Cases barates d'aquesta vila.

Tan debó que es pugui portar a terme lo que tant es desitja i es fa necessari a Vilanova.

Nostre amic N'Anaclet Alonso, ens demana fem públic que per motius de salut ha deixat de ésser corresponsal del diari *Las Noticias*. Cumplint aixís l'encàrrec que ens ha fet, restem a la recíproca dels oferiments fets en atenta carta que amb aquest motiu havem rebut.

El nostre dilecte amic En Jaume Carbonell ha sigut distingit darreament amb el segon premi del Concurs canarista celebrat enguany a Barcelona.

El felicitem per la distinció ben merescuda.

El senyor gerent de «Transportes Barquet, S. A.», antiga casa Nicolau Barquet, ha adquirit un automòbil que dedicarà al servei de lloguer per a tota mena d'excursions.

Celebrem aquesta millora de tan important i acreditada Agència

En el pròxim nombre de «Fulla Agrícola», publicarem la ressenya del miting de l'«Unió de Vinyaters de Catalunya», celebrada últimament en el Foment del Treball.

La Junta del Círcol Catòlic ha organitzat una sèrie de conferències que tindran lloc en els diumenges de la present Quaresma i de les que ens ocuparem en altres nombres.

El passat diumenge va tenir lloc en el Centre Català, una conferència de caràcter nacionalista, a càrrec de l'eminent poeta En Ventura Gassol.

El teatre d'aquella entitat es vegé ple de gom a gom, de distingida concurrència que escoltava atentment la autoritzada paraula del conferenciant.

Després de un breu discurs del Sr. President i del Diputat senyor Massó i Llorens, En Gassol va parlar llargament sobre la nacionalitat i lo que és l'ànima catalana, fent un acurat elogi de la llengua nostrada, de la bandera i de la dansa catalanes, i acabà endreçant unes paraules de tendresa i encoratjament als petits catalans i als pomellistes, per a que treballin per l'assoliment dels ideals que els hi estan encomenats.